

KULTŪRIZGLĪTĪBAS PADOMES

SĒDES PROTOKOLS Nr. 2-1/4

2025. gada 24. novembrī

Sēde notiek Kultūras ministrijas Lielajā zālē, Krišjāņa Valdemāra ielā 11a.

Sēdi vada: Andis Groza, Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta Kultūrizglītības nodaļas vadītājs.

Protokolē: Dina Lilisone, Latvijas Nacionālā kultūras centra Kultūrizglītības nodaļas referente.

Sēdē piedalās:

Darba devēju puses pārstāvji:

Evita Ašeradena	VSIA "Valmieras drāmas teātris" valdes locekle
Barbara Ābele	Latvijas Mākslas akadēmijas Dizaina apakšnozares Funkcionālā dizaina katedras profesore, dizaina trenere
Agate Bankava	Biedrības "Horeogrāfu asociācija" biedre, horeogrāfe, pašnodarbināta persona
Liene Kubiļus (aizvieto D.Jurku)	Ziemeļrīgas kultūras apvienības direktore
Uldis Lipskis	VSIA "Liepājas simfoniskais orķestris" valdes loceklis
Linda - Līva Oše	Latvijas Restauratoru biedrības valdes locekle
Māris Čačka (aizvieto M.Rudovsku)	Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādes "Rotko muzejs" vadītājs

Darba ņēmēju puses pārstāvji:

Edvīns Krieviņš	Latvijas Kultūras darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs
Inga Vanaga	Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja

Valsts puses pārstāvji:

Andis Groza	Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta Kultūrizglītības nodaļas vadītājs
Sanita Oklu	Valsts izglītības attīstības aģentūras Izglītības satura departamenta Vispārējās un profesionālās izglītības satura nodaļas vecākā eksperte
Linda Hauka (aizvieto I.Suškeviču)	Izglītības un zinātnes ministrijas Profesionālās un pieaugušo izglītības departamenta vecākā eksperte
Toms Upners	Latvijas Pašvaldību savienības Izglītības un kultūras komitejas priekšsēdētāja vietnieks, Valmieras novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieks izglītības, kultūras un sporta jautājumos
Imants Vasmanis	Latvijas Nacionālā kultūras centra Kultūrizglītības nodaļas vadītājs

Sēdē nepiedalās:

Inga Blese	Nacionālā kino centra vadītājas vietniece
------------	---

Pieaicinātās personas:

Agnese Lāce	Kultūras ministre
Rūta Muktupāvela	Kultūras ministres ārštata padomniece kultūrpolitikas jautājumos
Elīta Barisa	Kultūras ministrijas Kultūrizglītības nodaļas izglītības sistēmas eksperte
Barbara Freiberga	Biedrības "Latvijas Dizaineru savienība" valdes locekle un valdes priekšsēdētājas vietniece, Liepājas Rezidenču un kultūras centra rezidences "Re!Liepāja" vadītāja, interjera dizainere
Elīna Šmaukstele	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas studiju virzienu vadītāja
Andra Irbīte	Latvijas Universitātes Izglītības zinātņu un psiholoģijas fakultātes lektore
Ilze Kupča	Latvijas Nacionālā kultūras centra Kultūrizglītības nodaļas mākslas izglītības eksperte
Māra Kalve	Latvijas Nacionālā kultūras centra Kultūrizglītības nodaļas referente

A. Groza iepazīstina ar Kultūrizglītības padomes (turpmāk – Padomes) sēdes darba kārtību. Padome apstiprina sēdes darba kārtību:

1. Kultūras ministres Agneses Lāces uzruna.
2. Kultūrizglītības padomes sastāvs un uzdevumi.
3. Pārskats par Kultūras nozares un radošo industriju jomas nozares ekspertu padomes darbību 2022.-2025. gadā.
4. Kultūras nozares un radošo industriju jomas kvalifikāciju struktūras aktualizācijas procedūra.
5. Profesionālo kvalifikācijas prasību projektu saskaņošana: Mūzikas teorijas speciālists 4.PKL, Vokālists 6.PKL, Diriģents 6.PKL, Vides dizainers 6.PKL, Interjera dizainers 6.PKL.
6. Izglītojamo skaita uzņemšanas plāns 2026. gadā valsts budžeta finansētās vietās profesionālās izglītības programmās izglītības tematiskajā jomā "Mākslas".

1. Kultūras ministres Agneses Lāces uzruna

A. Lāce uzrunā Kultūrizglītības padomes (turpmāk – Padome) atjaunotā sasaukuma dalībniekus.

2. Kultūrizglītības padomes sastāvs un uzdevumi.

A. Groza iepazīstina ar Padomes atjaunotā sasaukuma dalībniekiem un iepazīstina ar Padomes mērķiem, uzdevumiem, darba organizāciju un prioritātēm 2025.-2026. gadā.

Padome veic divas funkcijas - Kultūras ministrijas (turpmāk – KM) konsultatīvas institūcijas funkciju un kultūras nozares un radošo industriju nozares ekspertu padomes funkciju. Padomes darbība balstās uz diviem mērķiem - sekmēt koordinētu sadarbību starp valsts institūcijām, izglītības un kultūras organizācijām un nozares profesionāliem kultūrizglītības attīstības jautājumos. Tas ietver kultūrizglītības – profesionālās izglītības, tai skaitā profesionālās ievirzes izglītības un augstākās izglītības kvalitātes paaugstināšanu, izglītības pēctecības nodrošināšanu un vispārējās izglītības kultūras nozares satura īstenošanu un pilnveidi. Otrs būtisks mērķis ir sekmēt kultūras nozares

profesionālās izglītības atbilstību darba tirgus prasībām, tās efektivitātes un kvalitātes paaugstināšanu, veicinot valsts un pašvaldību, profesionālās izglītības iestāžu, kultūras nozares darba devēju un to apvienību, speciālistu sadarbību cilvēkresursu attīstības jautājumos.

Galvenās Padomes darbības prioritātes 2026. gadā ir Kultūras nozares un radošo industriju jomas nozares kvalifikāciju struktūras (turpmāk – NKS) aktualizācija, tai skaitā esošo profesionālo kvalifikāciju pārskatīšana, jaunu profesionālo kvalifikācijas prasību (turpmāk – PKP) izstrāde vai esošo PKP aktualizēšana.

Būtisks jautājums ir priekšlikumu sniegšana par izglītojamo uzņemšanas skaitu izglītības tematiskajā jomā “Mākslas” valsts finansētajās izglītības programmās 2027. gadā, ņemot vērā izglītības pēctecību augstākajā izglītībā, kā arī izglītojamo skaita tendenci saskaņošanas 2028. un 2029. gadā.

Plānota nozares ekspertu deleģēšana dalībai profesionālās kvalifikācijas eksāmenos un informācijas apmaiņa par izglītības kvalitāti, kā arī diskusiju turpināšana ar nozares ekspertiem un profesionālās izglītības iestāžu pārstāvjiem par darba tirgus vajadzībām un nozares attīstībai būtiskiem izglītības jautājumiem (skat. prezentācijas 4.-13.slaidu).

Lēmums:

Pieņemt informāciju zināšanai.

3. Pārskats par Kultūras nozares un radošo industriju jomas nozares ekspertu padomes darbību 2022.-2025. gadā.

B. Freiberga sniedz pārskatu par Padomes paveikto trīs gadu periodā no 2022. gada līdz 2025. gadam¹.

Trīs gadu laikā, kopš Padome sāka darbu kā kultūras nozares un radošo industriju jomas nozares ekspertu padome, notikušas 24 Padomes sēdes, tai skaitā 11 lēmumu elektroniska saskaņošana.

Padome regulāri diskutējusi ar nozares ekspertiem un profesionālās izglītības iestāžu pārstāvjiem par darba tirgus vajadzībām un nozares attīstībai būtiskiem izglītības jautājumiem.

Svarīgākie paveiktie darbi:

- Pieņemts lēmums mainīt nozares kvalifikāciju struktūras nosaukumu uz “Kultūras nozares un radošo industriju jomas kvalifikāciju struktūra” un iekļaut tajā divus jaunus sektorus – “Lietišķā māksla un amatniecība” un “Mūzika un skatuves māksla” (mūzika, deja, teātris).
- Izvērtēta un saskaņota Kultūras nozares un radošo industriju jomas NKS paplašināšana ar jaunām profesionālām kvalifikācijām un specializācijām, izstrādātas jaunas un aktualizētas PKP (7 mūzikas un skatuves mākslā, 6 mākslas jomā), kuras virzītas apstiprināšanai Valsts izglītības attīstības aģentūrā (turpmāk – VIAA) un Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomē (PINTSA).
- Katru gadu veikta valsts pasūtījuma izvērtēšana un saskaņošana par izglītojamo uzņemšanas plānu izglītības tematiskajā jomā “Mākslas” profesionālās vidējās izglītības līmenī Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk – IZM), KM un pašvaldību dibinātajās izglītības iestādēs atbilstoši izglītības iestādēm un kvalifikācijām, kā arī saskaņoti priekšlikumi par plānotajām izglītojamo skaita tendencēm valsts budžeta vietās turpmākiem gadiem.
- Saskaņota nozares ekspertu iesaiste profesionālās kvalifikācijas eksāmenu komisijās.
- Sadarbība ar augstskolām, atbalstot studiju virzienu attīstību atbilstoši darba tirgus vajadzībām (skat.prezentācijas15.-22. slaidu).

Lēmums:

Pieņemt informāciju zināšanai.

¹ <https://www.lnkc.gov.lv/lv/kulturizglitibas-padome>

4. Kultūras nozares un radošo industriju jomas kvalifikāciju struktūras (NKS) aktualizācijas procedūra.

D. Lilisone sniedz ieskatu Kultūras nozares un radošo industriju jomas NKS, kas pieejama VIAA tīmekļa vietnē².

Saskaņā ar Ministru kabineta 2025. gada 9. septembra noteikumiem Nr.538 „Nozares kvalifikāciju struktūras un profesiju standarta un tajā ietvertu profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādes un aktualizācijas kārtība”³ VIAA ir atbildīgā institūcija par profesiju standartu un tajā ietvertu profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādes vai aktualizācijas procesu.

Nozares ekspertu padomei (turpmāk – NEP) ne retāk kā reizi piecos gados jāizvērtē NKS un tajā ietvertu profesionālo kvalifikāciju PKP aktualitāte, ierosina PKP izstrādi vai aktualizāciju, iesniedzot iesniegumu VIAA. Iesniegumā pamatoto PKP izstrādes vai aktualizācijas nepieciešamību un informāciju par deleģētajiem ekspertiem PKP izstrādei vai aktualizācijai (skat. prezentācijas 28. slaidu). Uzsākts darbs pie PKP aktualizācijas laika grafika 2026.-2030. gadam sagatavošanas, Padomei tas būs jāizvērtē un jāiesniedz VIAA.

S. Oklu informē, ka VIAA plāno gada laikā visās nozarēs kopumā organizēt 74 PKP projektu izstrādi vai aktualizāciju, tiks organizēti kursi moderatoriem.

5. Profesionālo kvalifikācijas prasību projektu saskaņošana: Mūzikas teorijas speciālists 4.PKL, Vokālists 6.PKL, Diriģents 6.PKL, Vides dizainers 6.PKL, Interjera dizainers 6.PKL.

D. Lilisone sniedz informāciju par PKP aktualizāciju, Padomes locekļiem dokumenti bija pieejami izvērtēšanai un priekšlikumu sagatavošanai.

Sadarbībā ar mūzikas jomas ekspertiem ir aktualizētas PKP “Mūzikas teorijas speciālists” (4.PKL). Rakstiski jautājumi, priekšlikumi no Padomes locekļiem netika saņemti.

A. Groza, ņemot vērā sniegto informāciju, izsaka priekšlikumu balsot par PKP projekta saskaņošanu profesionālai kvalifikācijai “Mūzikas teorijas speciālists” (4.PKL).

Citu priekšlikumu nav un ierosinājumu nav.

Balsošanas rezultāti:

“par” – 13 balsis (E. Ašeradena, A. Bankava, A. Groza, L. Kubiļus, E. Krieviņš, U. Lipskis, S. Oklu, L.L. Oše, M. Čačka, L. Hauka, T. Upners, I. Vanaga, I. Vasmanis) “pret” – 0, “atturas” – 1 balss (B. Ābele).

Lēmums:

Saskaņot profesiju standarta “Mūzika” profesionālās kvalifikācijas prasības “Mūzikas teorijas speciālists” 4. profesionālās kvalifikācijas līmenī projektu.

E. Barisa sniedz informāciju par tālākām darbībām, kas jāveic pēc PKP projekta saskaņošanas, un skaidro, ka saskaņā ar aktualizētajām PKP izglītības iestādēm jāaktualizē izglītības programmā

² https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/nks_saraksts.shtml

³ <https://likumi.lv/ta/id/363045-nozares-kvalifikaciju-strukturas-un-profesijas-standarta-un-taja-ietvertu-profesionalas-kvalifikācijas-prasību-izstrādes-un-akt...>

iekļautais mācību plāns. Ja tiek rosināts izstrādāt jaunu PKP, tad tā izstrādes sākuma posmā jāpierāda jaunas profesionālās kvalifikācijas nepieciešamība darba tirgū.

E. Šmaukstele informē, ka mūzikas un skatuves mākslas jomā ir turpinājies darbs pie PKP aktualizācijas, ņemot vērā izglītības pēctecību – šī gada pirmajā pusē jau aktualizētas un Padomē saskaņotas PKP “Dziedātājs” (4.PKL) un “Kormeistars” (4.PKL), tagad pēctecīgi aktualizēts PKP “Vokālists” (6.PKL) un “Diriģents” (6.PKL). Darba gaitā eksperti vienojās par nepieciešamību aktualizēt PKP “Vokālists” specializāciju nosaukumus.

Rakstiski jautājumi, priekšlikumi no padomes locekļiem netika saņemti.

A. Groza, ņemot vērā sniegto informāciju, izsaka priekšlikumu balsot par PKP projekta “Vokālists” (6.PKL) un PKP projekta “Diriģents” (6.PKL) saskaņošanu.

Citu priekšlikumu nav un ierosinājumu nav.

Balsošanas rezultāti:

“par” – 13 balsis (E. Ašeradena, A. Bankava, A. Groza, L. Kubiļus, E. Krieviņš, U. Lipskis, S. Oklu, L.L. Oše, M. Čačka, L. Hauka, T. Upners, I. Vanaga, I. Vasmanis) “pret” – 0, “atturas” – 1 balss (B. Ābele).

Lēmums:

Saskaņot profesiju standarta “Mūzika” profesionālās kvalifikācijas prasības “Vokālists” 6. profesionālās kvalifikācijas līmenī projektu.

Saskaņot tehniskas izmaiņas profesionālās kvalifikācijas “Vokālists” specializāciju nosaukumos:

“Klasiskās mūzikas dziedātājs” (iepriekš “Akadēmiskās mūzikas dziedātājs”)

“Mūziklu dziedātājs – aktieris” (iepriekš “Mūziklu dziedātājs (sestā līmeņa kvalifikācija)”)

“Vokālists kora dziedātājs” (izņemts)

“Etnodziedātājs” (pievienots).

Saskaņot profesiju standarta “Mūzika” profesionālās kvalifikācijas prasības “Diriģents” 6. profesionālās kvalifikācijas līmenī projektu.

A. Irbīte informē par PKP “Vides dizainers”(6.PKL) un PKP “Interjera dizainers” (6.PKL) aktualizācijas procesu. PKP “Interjera dizainers” dokumentā izveidota atsauce uz PKP “Vides dizainers”.

B. Ābele: PKP ir precīzi un detalizēti izstrādāts, tomēr PKP “Interjera dizainers” maz vietas atvēlēts interjera lietotājam, vairāk apskatītas būvniecības prasības. Ir vērts PKP ieviest aspektus, kas padara dizainu humānāku, pieejamāku dažādām lietotāju grupām, iekļaujošāku.

I. Kupča izsaka viedokli, ka izstrādātie dokumenti, kas izstrādāti kā profesionālā kvalifikācija “Vides dizains” un PKP “Interjera dizains” kā specializācija būtu jāveido kā divas atsevišķas kvalifikācijas, katrā dokumentā jāiekļauj visa informācija, kas attiecas uz attiecīgo PKP, neveidojot atsauci. NKS kvalifikāciju kartē abas profesionālās kvalifikācijas būtu izvietojamas blakus, nevis vertikāli, un tālāk virzāma saskaņošanai kā viens dokuments PKP “Interjera dizains”.

A. Irbīte skaidro darba grupas ekspertu viedokli, ka esošajiem interjera dizaineriem trūkst vides reklāmas zināšanu, ka konteksta zināšanām jābūt kopīgām.

E. Barisa iesaka pārskatīt abus dokumentus, ņemot vērā katras profesionālās kvalifikācijas specifiku, veidot tās kā divas neatkarīgas kvalifikācijas.

A. Irbīte: Ņemot vērā darba tirgus prasības – PKP “Vides dizainers” atsevišķi nav aktuāls, bet, svarīgi, ka katra specializācija – “Interjera dizainers” un “Ārtelpu dizainers – varētu un mācētu spert soli ārpus sava lauka un pārzināt otras kontekstu.

A. Groza, ņemot vērā strukturālas un satura neskaidrības, rosina pārrunāt abu profesionālo kvalifikāciju vietu NKS kvalifikāciju kartē un PKP "Interjera dizainers" virzīt izskatīšanai KM Dizaina padomē.

Lēmums:

Latvijas Nacionālajam kultūras centram virzīt PKP "Interjera dizainers" (6.PKL) izskatīšanai KM Dizaina padomē (10.12.2025.) un atkārtotai saskaņošanai Padomē.

6. Izglītojamo skaita uzņemšanas plāns 2026. gadā valsts budžeta finansētās vietās profesionālās izglītības programmās izglītības tematiskajā jomā "Mākslas".

A. Groza informē par priekšlikumiem izglītojamo uzņemšanas plānam 2026. gadā valsts budžeta finansētās vietās profesionālās izglītības programmās izglītības tematiskajā jomā "Mākslas", balstoties uz Ekonomikas ministrijas (turpmāk – EM) un Labklājības ministrijas izstrādātām darba tirgus pieprasījuma prognozēm, investīcijām izglītības iestāžu infrastruktūrā, pēctecību augstākajā izglītībā, absolventu nodarbinātības rādītājiem, atskaitīto izglītojamo skaita dinamiku izglītības iestādēs, izglītojamo sasniegumiem valsts pārbaudījumos, pedagogu nodrošinājumu un optimālu finanšu līdzekļu izmantojumu izglītības procesa nodrošināšanai, metodiskā darba virsvadības jomu (skat. prezentācijas 46.-58. slaidu).

B. Ābele rosina - ņemot vērā mākslu izglītības augsto kvalitāti, mākslu augstskolām profesionālās vidējās izglītības absolventus nozares augstākās izglītības programmās uzņemt uzreiz 2. kursā, jo pēc četriem gadiem profesionālajā vidējā izglītībā slodzes dēļ viņi labprāt izvēlas brīvu gadu, nesteidzas iestāties augstskolā.

R. Muktupāvela atbalsta šo domu un skaidro, ka augstskolas pašas var lemt un to noteikt ar uzņemšanas noteikumiem, ar Dizaina padomes vai Kultūrizglītības padomes saskaņojumu.

I. Vanaga: Kā ar programmām, kur samazinājums? Mums valstī ir viedokļu sadure par potenciālo darba tirgu – EM analizē tikai nacionālā līmeņa darba tirgus pieprasījumu, bet mūsu absolventi startē arī starptautiskajā tirgū. Vai šis nav pretrunā ar mērķi 50:50% profesionālajā izglītībā/ vispārējā izglītībā un aktuālo reformu par skolu tīkla optimizēšanu, lai jauniešus virzītu uz profesionālo izglītību.

A. Groza skaidro, ka EM prognozes tiek ņemtas vērā vairāk informatīvi, turklāt uzmanība tiek vērsta uz EM augstākās izglītības līmeņa prognozi, jo lielākā daļa absolventu turpina izglītību augstākajā līmenī. Izvērtējam vidusskolu iesniegtos datus un vienlaikus izvērtējam nesamazināt audzēkņu skaitu. Par skolu tīklu – tas mainās līdz ar uzņemšanas konkursu profesionālajā vidējā izglītībā. Pašlaik mākslu profesionālajā ievirzē ir stabils audzēkņu skaits, vērosim, kā tas atspoguļosies vidusskolu uzņemšanas konkursos.

I. Vanaga: Ja vispārējā izglītība pāriet uz finansējumu programmai skolā un profesionālā izglītība saglabā līdzšinējo principu par finansējumu audzēknim, tad situācijā, ja profesionālajā izglītībā samazinās audzēkņu skaits, varam pazaudēt profesionāļus gan darba tirgū, gan pedagogus. Vai audzēkņu skaita samazinājums neietekmēs pedagogu darba samaksu?

E. Barisa: Uzskatām, ka KM padotības vidusskolās nedrīkst samazināt audzēkņu skaitu, jo nodarbību grupas veidojas pārāk mazas un tas ir ekonomiski neizdevīgi. Izglītības ministrijai ir iespēja pārvirzīt brīvās budžeta vietas uz citu jomu kvalifikācijām, KM vidusskolās šādas iespējas nav. Jādomā, kā vairāk ņemt vērā mākslu izglītības pēctecību un to izmantot jēgpilni – ir padomā veikt sarunas ar augstskolām, lai neatkārtotu vidusskolā apgūto mācību saturu augstskolā otrreiz un lieki netērētu budžeta līdzekļus.

B. Ābele interesējas par ārvalstu speciālistu piesaisti izglītības procesam mākslu izglītības iestādēs.

E. Barisa skaidro, ka izglītības programma jāīsteno valsts valodā. Pastāv iespēja organizēt meistarklases, projektus ārpus obligātās izglītības programmas.

S. Oklu papildina par iespēju organizēt vasaras nometnes.

Lēmums:

Pieņemt informāciju zināšanai.

Sēde tiek slēgta plkst.16.00.

Sēdes vadītājs

(paraksts*)

A. Groza

Protokolēja

(paraksts*)

D. Lilisone

* Protokols sagatavots elektroniski un parakstīts ar drošu elektronisko parakstu, kas satur laika zīmogu